МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
«31» березня 2026 р.,
протокол № 1
В.о. голови приймальної комісії
Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з іноземної (англійської) мови
для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальностей:

В2 Дизайн ОНП Дизайн

В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОНП Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Харків – 2026

Пояснювальна записка

Метою вступного випробування з іноземної мови є виявлення компетентностей, якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальностей: В2 Дизайн (ОНП Дизайн); В4 Образотворче мистецтво та реставрація (ОНП Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація).

Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетентностей.

Функціональна компетентність	володіння іноземною мовою для академічних цілей: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари
Мовна компетентність	володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови
Мовленнєва компетентність	розуміння автентичних текстів, пов'язаних з навчанням та спеціальністю, з підручників, науково-популярних та спеціалізованих журналів, джерел Інтернет; розуміння головної ідеї, здатність знаходити необхідну інформацію в неадаптованій літературі за фахом; вміння передбачати основну інформацію тексту за його заголовком та ілюстративним матеріалом, що супроводжує текст (прогнозуюче читання); здатність здійснювати ознайомче читання неадаптованих текстів за фахом для отримання необхідної інформації; здатність писати анотації до неадаптованих текстів за фахом; здатність складати тексти презентацій, використовуючи автентичні наукові матеріали за фахом; здатність писати зрозумілі, деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з особистою та

	професійною сферами; здатність розуміти запитання, висловлювання й коментарі іноземною мовою; здатність розуміти основне з лекцій, розмов і доповідей, тренінгів та інших форм академічної/професійної презентації; здатність представляти себе і свою роботу (доповідь, проєкт тощо); володіння мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування; володіння всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо); здатність вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки та ін; уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією/ дискусія/ диспут у ході семінарів, тренінгів, конференцій тощо).

Завдання розраховані на виявлення рівня мовленнєвої компетенції вступників, який перевіряється відповідно до вихідного рівня РВМ В2, тобто стандартів досягнень, складених на базі Галузевих стандартів вищої освіти з посиланнями на дескриптори рівня В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Структура екзаменаційного білету

Вступне випробування до аспірантури відбувається у формі комплексного лексико-граматичного письмового тесту, який складається з завдань різних рівнів складності, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетентностей. Оцінювання здійснюється за 200-бальною шкалою.

Завдання 1. *Читання та розуміння тексту.* Читання іншомовного тексту загального змісту (обсяг 1800-2000 друкованих знаків). Завдання складається з двох частин: 1). Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання має основу та чотири варіанти відповіді, з яких лише

один правильний (A, B, C or D); 2). Завдання на встановлення відповідності представленої інформації (згідно тексту). Завдання має основу та чотири варіанти відповіді, з яких лише один правдивий (TRUE / FALSE).

Під час виконання цього завдання оцінюється рівень сформованості іншомовної компетенції в читанні, а саме завдання орієнтується на стратегії розуміння основної інформації, повної інформації та пошук окремих фактів. Використання словників не допускається.

Завдання 2. *Використання мови та граматики.* Завдання передбачає виявлення у вступників уміння правильно використовувати видо-часові форми дієслова, адекватно вживати слова і фрази в іншомовному контексті, оперувати мовними засобами для цілей спілкування, відрізняти правильні у мовному відношенні висловлювання від неправильних. Вступникам пропонується 24 речення, кожне з них містить чотири варіанти відповіді (A, B, C, D), одна з яких є вірною.

Завдання 3. *Співбесіда (підготовлене усне мовлення).* Обсяг висловлювання – мінімум 15 речень. Завдання передбачає співбесіду з теми, яку запропонують екзаменатори під час вступного випробування (теми представлені нижче).

Під час вступного випробування вступники повинні продемонструвати: достатнє володіння іноземною мовою; уміння розкривати суть поставленої проблеми, грамотно виражати думки засобами іноземної мови; уміння висловлюватися (усно) з необхідним ступенем тематичної складності, демонструючи володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності тексту; достатній лексичний запас іноземної мови та використання професійної термінології; достатнє володіння нормами вимови іноземної мови.

Теми для підготовки до співбесіди.

1. **Взаємозв'язок традицій і новаторства у сучасному мистецтві.**

Як зберігаються традиції та які інновації впливають на розвиток сучасного мистецтва/ дизайну/ медіа?

2. **Трансформація художньої мови у XXI столітті під впливом технологій.**

Зміни в образотворчому мистецтві, дизайні та аудіовізуальному мистецтві під впливом технологій.

3. **Естетика і функціональність у мистецтві.**

Баланс між художньою цінністю та практичним застосуванням у різних сферах мистецтва.

4. **Психологія сприйняття мистецтва та дизайну.**

Взаємозв'язок психології та мистецтва. Як кольори, форми та композиція впливають на емоції та поведінку людини.

5. **Екологічна свідомість у сучасному мистецтві та дизайні.**

Як мистецтво та дизайн можуть сприяти збереженню навколишнього середовища.

6. **Штучний інтелект у мистецтві: інструмент чи конкурент?**

Чи може ШІ замінити художника, дизайнера або режисера, чи він лише допоміжний засіб?

7. **Роль міжнародних мистецьких спільнот у розвитку творчих індустрій.**

Як глобальна взаємодія сприяє обміну ідеями, стилями та технологіями.

8. **Вплив глобалізації на національну художню ідентичність.**

Як міжнародна співпраця збагачує або нівелює унікальні культурні традиції.

9. **Виклики та перспективи інтеграції українських митців у світовий арт-простір.**

Як українські художники, дизайнери та кінематографісти знаходять своє місце у глобальному середовищі.

10. Цифрові інструменти та платформи в мистецьких дослідженнях.

Застосування цифрових баз даних, 3D-моделювання, віртуальної реальності у науковому аналізі.

11. Соціальна роль мистецтва: напрямки прикладних досліджень.

Як мистецтво та дизайн можуть впливати на громади, освіту, медицину чи урбаністичне середовище.

12. Мистецтво і дизайн як каталізатори соціальних інновацій.

Як творчі практики можуть ініціювати нові способи мислення, дії та взаємодії в суспільстві.

Додаткові питання можуть ставитися вступникові за темою реферату з фахової спеціальності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Завдання кожного окремого вступника до аспірантури оцінюється відповідно до рівня складності завдань в екзаменаційному білеті з іноземної мови.

Мінімальний прохідних бал – 152.

Таблиця переведення тестових балів до шкали 100-200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
5	100
6	108
7	116
8	124
9	130

10	134
11	137
12	140
13	143
14	146
15	148
16	150
17	152
18	154
19	157
20	160
21	162
22	164
23	167
24	170

Критерії оцінювання усного підготовленого мовлення:

Завдання 3.	**Кількість оцінюваних завдань**	**Розподіл балів**	**Загальний бал**
Співбесіда (підготовлене усне мовлення).	Достатність обсягу для розкриття теми, відповідність змісту до теми, повне розкриття із демонстрацією високого лексичного запасу, різноманітність вжитих структур, моделей, наявність до 3-х помилок, які не впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – мінімум 15 речень		**30-25**
	Достатність обсягу для розкриття теми, відповідність змісту до теми, повне розкриття із демонстрації достатнього лексичного запасу, різноманітність вжитих структур,		**24-20**

	наявність до 5-х помилок, які не впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – мінімум 12 речень	
	Посередній обсяг для розкриття теми, посередня відповідність змісту до теми, часткове розкриття змісту із демонстрацією посереднього лексичного запасу, різноманітність вжитих структур, наявність до 7 помилок, які частково впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – мінімум 10 речень.	**19-15**
	Недостатність обсягу для розкриття теми, часткова відповідність змісту до теми, неповне розкриття із демонстрації невисокого лексичного запасу, відсутня різноманітність вжитих структур, моделей, наявність помилок, які суттєво впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – 7 речень і менше.	**15-10**
	Вступник не може висловити власну думку, використовує речення та фрази, не пов'язані між собою. Текст позбавлений логіки та послідовності. Тему зовсім не розкрито. Використаний словниковий запас недостатній для формулювання зв'язного висловлювання, граматичні конструкції не відповідають необхідному для здобуття вищої освіти рівню. Вступник допустив 10 і більше мовленнєвих помилок, через що зрозуміти відповідь неможливо.	**9-0**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Жук Л.Я., Ємельянова Є.С., Ільєнко О.Л. Academic and Professional Communication. Харків: Міськдрук, 2011. 268 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. С.Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Онлайн ресурс для розвитку навичок аудіювання. URL: http://www.elllo.org/
4. Онлайн ресурс для удосконалення навичок академічного письма. URL: https://owl.english.purdue.edu
5. Онлайн ресурси для підготовки до міжнародного іспиту IELTS. URL: www.roadtoielts.com
6. Evans V., Dooley J. Art & Design. UK: Express Publishing, 2013. 40 p.
7. Foley M., Hall D. Longman Advanced Learners' Grammar. Pearson Education (Longman), 2003. 384 p.
8. Foley M., Hall D. My Grammar Lab. Intermediate B1/B2. Pearson Education Limited, 2012. 396 p.
9. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 392 p.

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації в
креативних індустріях

Тетяна ЄРМАКОВА